

РОЗДІЛ 1 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

УДК 378.22:373.2.011.3-051]159.955-027.561

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2023.2.1>

Неллі ЛИСЕНКО

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Степана Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, Україна, 76014

ORCID: 0000-0002-1729-9542

Олександра ЛИСЕНКО

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Степана Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, Україна, 76014

ORCID: 0000-0002-1029-7843

Маріанна МАТИШАК

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Степана Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, Україна, 76014

ORCID: 0000-0001-9235-9835

Бібліографічний опис статті: Лисенко, Н., Лисенко, О., Матішак, М. (2023). Формування професійного мислення майбутніх магістрів – запорука успішної реалізації завдань БКДО. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2, 3–9, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2023.2.1>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ – ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ БКДО

Стаття присвячена проблемі формування професійного мислення майбутніх магістрів з дошкільної освіти в процесі їх фахової підготовки. Актуальність проблеми зумовлена сучасними потребами підвищення якості дошкільної освіти загалом і відповідно фахової підготовки педагогів. Метою статті визначено з'ясування особливостей розвитку професійного мислення майбутніх магістрів дошкільної освіти в процесі формування їхньої готовності до предметно-перетворювальної діяльності з вихованцями у контексті завдань Базового компонента дошкільної освіти.

Виокремлено основні орієнтири формування професійного мислення майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, окреслено відповідні завдання, а саме: організація дидактико-розвивального простору; пояснення дітям можливостей для самореалізації в умовах тематичного наповнення відповідними матеріалами його центрів (кутків); пояснення інформації для розуміння її змісту кожною дитиною; посилення пізнавального інтересу, стимулювання допитливості, кмітливості, прагнення до прийняття оригінальних підходів до розв'язання завдань. В статті конкретизовано особливості розв'язання кожного з перелічених завдань під час фахової підготовки майбутніх педагогів.

Представлено алгоритм діяльності викладача, який відтворює до певної міри логіку наукового пізнання і таким чином моделює діяльність майбутніх магістрів у самостійній роботі з дітьми, як-от: чітке виокремлення уявлення, його ретельне пояснення, оскільки сумарно такі уявлення творять поняття – основну одиницю логічного мислення дошкільника; пізнавальні аналітико-синтетичні операції – аналіз, порівняння, зіставлення, узагальнення, систематизація та ін. і саме на основі таких навчальних дій, які вже опановані чи якими ще тільки опановує дитина під керівництвом педагога; проєктування самостійної діяльності, її організація на перспективу, добір дотичних методів, програмування очікуваних результатів.

Ключові слова: майбутні педагоги, магістри з дошкільної освіти, професійне мислення, Базовий компонент дошкільної освіти.

Nelli LYSENKO

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Theory and Methods of Preschool and Special Education, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Stepana Bandery str., 1, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76014

ORCID: 0000-0002-1729-9542

Olexandra LYSENKO

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Primary Education Pedagogy, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Stepana Bandery str., 1, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76014

ORCID: 0000-0002-1029-7843

Marianna MATISHAK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Theory and Methods of Preschool and Special Education, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Faculty of Pedagogy, Stepana Bandery str., 1, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76014

ORCID: 0000-0001-9235-9835

To cite this article: Lysenko, N., Lysenko, O., Matishak, M. (2023). Formuvannia profesiinoho myslennia maibutnikh mahistriv – zaporuka uspishnoi realizatsii zavdan BKDO [The formation of the professional thinking of future Masters is the key to the successful implementation of the tasks of the Basic component of preschool education]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2, 3–9, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2023.2.1>

THE FORMATION OF THE PROFESSIONAL THINKING OF FUTURE MASTERS IS THE KEY TO THE SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF THE TASKS OF THE BASIC COMPONENT OF PRESCHOOL EDUCATION

The article is devoted to the problem of the formation of professional thinking of future masters in preschool education in the process of their professional training. The relevance of the problem is determined by the modern needs to improve the quality of preschool education in general and, accordingly, the professional training of teachers. The purpose of the article is to clarify the specifics of the development of professional thinking of future masters of preschool education in the process of forming their readiness for subject-transformative activities with pupils in the context of the tasks of the Basic component of preschool education.

The main guidelines for the formation of the professional thinking of future educators of preschool education institutions are highlighted, the corresponding tasks are outlined, namely: the organization of didactic and developmental space; explaining to children the opportunities for self-realization in terms of thematic filling of its centers (corners) with appropriate materials; explanation of information for each child to understand its content; strengthening of cognitive interest, stimulation of inquisitiveness, cleverness, desire to adopt original approaches to solving problems. The article specifies the peculiarities of solving each of the listed tasks during the professional training of future teachers.

The algorithm of the teacher's activity is presented, which reproduces to a certain extent the logic of scientific knowledge and thus models the activities of future masters in independent work with children, such as: clearly distinguishing an idea, its thorough explanation, since in total such ideas create a concept – the basic unit of logical thinking of a preschooler; cognitive analytical and synthetic operations – analysis, comparison, comparison, generalization, systematization, etc. and precisely on the basis of such educational actions that have already been mastered or are still being mastered by the child under the guidance of the teacher; design of independent activity, its organization for the future, selection of relevant methods, programming of expected results.

Key words: *future teachers, masters in preschool education, professional thinking, Basic component of preschool education.*

Актуальність проблеми. Питання формування професійного мислення зазвичай постає актуальним в умовах проектування ефективних напрямів реалізації стратегічних програм з удосконалення змісту і технологій освіти дітей, починаючи з дошкільного віку. До таких від-

носимо БКДО, оскільки ефективність запровадження його змісту вирішальним чином обумовлена професійним мисленням сучасного педагога.

У сфері його навчально-виховної діяльності з дітьми у всіх вікових групах ЗДО різного

типу і різних форм власності професійне мислення простежується у різноманітних проявах за двома основними вимірами. Це спілкування, в якому воно виявляється (візуалізується) і дії, в яких воно втілюється (опредмечується). Власне за такими вимірами педагоги різняться сутнісно один від одного. І в цьому сенсі важливо наголосити саме на таких особливостях їхнього професійного мислення, оскільки воно обумовлює сутність предметно-перетворювальної діяльності, відповідно її рефлексія, актуалізує порушену нами проблему – проблему нового професійного мислення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Різні аспекти проблеми професійної підготовки майбутніх педагогів для закладів дошкільної освіти систематично постають предметом наукових пошуків відомих учених України, а саме: взаємообумовленість якості освітніх послуг особистісними характеристиками педагога – Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богуш, К. Крутій, Н. Лисенко, О. Семенов, Т. Танько та ін.; компетентнісний підхід до фахової підготовки майбутніх педагогів у ЗВО – С. Вітвицька, Н. Гавриш, С. Курінна, О. Лисенко, В. Ляпунова, І. Рогальська, Т. Степанова, С. Сисоєва та ін.; формування готовності майбутніх педагогів до впровадження в освітній процес ЗДО інноваційних технологій – О. Брежнева, І. Дичківська, Л. Зданевич, І. Коновальчук, І. Підлипняк та ін.) та представників зарубіжних освітніх систем (Ж. Делор, В. Долл, Дж. Куллахан, Ж. Перре, Б. Рей та ін.).

Мета статті – виокремлення особливостей розвитку професійного мислення майбутніх магістрів дошкільної освіти в процесі формування їхньої готовності до предметно-перетворювальної діяльності з вихованцями у контексті завдань Базового компонента дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. У сучасних наукових дослідженнях встановлено, що «педагогічне управління процесом розвитку мислення студентів може досягти мети тоді, коли забезпечується єдність раціонально відібраного і дидактично обумовленого змісту та адекватних і добре відпрацьованих мисленевих операцій, соціально значущих мотивів навчально-пізнавальної діяльності студентів і врахування індивідуальних особливостей їх мислення» (Vitvytska, 2014). Відтак, профе-

сійне мислення майбутніх педагогів є необхідною умовою їх майбутньої професійної самореалізації, сприяє формуванню готовності до ефективної організації освітньо-виховного процесу та інноваційної діяльності в умовах сучасних ЗДО. Одним з провідних напрямів реалізації інноваційної освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти, як зазначають науковці, є розвиток дитини дошкільного віку (фізичний, психічний, еколого-валеологічний, соціальний, творчий шляхом створення відповідного природного, культурного, соціального простору) (Pidlypniak, 2022).

Оскільки акцентуємо увагу на стимулюванні самостійної пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку (стратегія БКДО) (Bazovyi component doshkilnoi osvity, 2021), завдання викладача ЗВО убачаємо в тому, щоб навчити майбутнього педагога: а) правильно організувати дидактико-розвивальний простір; б) пояснювати дитині/дітям можливості для самореалізації в умовах тематичного наповнення відповідними матеріалами його центрів (кутків); в) доводити рівень і зміст пояснення інформації до розуміння кожною дитиною; г) посилювати інтерес (зацікавлення очікуваними результатами), а також стимулювати допитливість, кмітливість, прагнення до прийняття оригінальних підходів до розв'язання завдань.

Розглянемо дещо розлогіше наше бачення кожного окресленого завдання.

Отже, перше – структурно організувати такий дидактико-розвивальний простір у контексті вище зазначеної стратегії БКДО, який буде спрямований на забезпечення ефективного вирішення ретельно змодельованої педагогом пізнавальної ситуації, уміщуючи задля цього певне предметне наповнення центру чи кутка для різноманітної діяльності дитини/дітей згідно освітніх завдань.

Це, передусім, необхідні матеріали, інструменти (знаряддя праці), зразки завчасно виконаних таких робіт, на яких діти взмозі прослідкувати різні етапи виконання завдань не лише згідно певних алгоритмів, які подає педагог, а й самостійно, шляхом проб і помилок, багаторазових повторень аж до досягнення очікуваного результату. Споглядаючи бажане очікуване, кожна дитина, яка охоплена діяльністю, самостійно опановує новими знаннями, має

змогу їх візуалізувати в реальних досягненнях, перед нею постають нові завдання на перспективу: формулюється задум «на завтра», «на потім»; з'являється запит на нові матеріали та інструменти, які забезпечать розв'язання нового пізнавального завдання; прогноуються етапи його вирішення й можливі утруднення на шляху до успіху, організується товариство однодумців, готових долати утруднення в діяльності та ін.

Розглянемо наступне завдання, яке ж значення має пояснення і чому важливо навчити майбутніх педагогів правильно використовувати його сенси задля посилення пізнавальної активності в різних видах діяльності дітей? Зауважимо, що пояснення є логічною складовою професійного мислення педагога і якість виконання завдання чи самостійний пошук дитини прямо залежні від змісту пояснення: пояснення започатковує діяльність і саме ним детермінована якість її результатів.

Таким чином, у поясненні педагог має дуже чітко і лаконічно сформулювати пізнавальне завдання, заінтригувати дітей припущенням: що буде, якщо? чи ж спонукати до активних дій – а це можна перевірити (дізнатися!), спробуйте самостійно!

На цьому ж етапі пояснення доцільно дати кілька персоналізованих порад: «Я це робила так...», «Це можна зробити таким способом...», «Для цього мені будуть потрібні такі матеріали, а вам...?» Логічна вмотивованість зацікавлює дітей і не гасить їхні бажання, а навпаки – стимулює самостійні дії, проектує шлях усунення помилок і очікування досягнень. Майбутнім педагогам важливо наголосити під час фахової підготовки на тому, що у кожному поясненні важливим є не лише його особистий приклад, а й опертя на наукові аргументи: чому саме так слід діяти, а не інакше!

Отож, у діяльності з дітьми доцільно не лише висловити припущення, а й пояснити його, спираючись на доказові факти; допомогти кожному зрозуміти інформацію; змодельовати пошук дотично до причинно-наслідкової траєкторії його етапів; уникати опису процесу, адже результати кожного етапу – це певні відкриття для дитини і цілком можливо, саме вони можуть суттєво вплинути на увесь напрям діяльності; відсутній результат – це теж результат, який є потужним поштовхом для наступних самостійних кроків до відкриттів.

Відповідно, для майбутніх педагогів важливим розглядаємо оволодіння такими способами пояснення, які лаконічно об'єднують причини певного явища (особливо яскраво це простежується під час ознайомлення з природою); умови, за яких це чи інше явище набуває виразних характеристик відповідно до законів розвитку знань із певної галузі, оскільки до їх системного вивчення дитина перейде згодом, у школі. Пояснення педагога слід розглядати як процес, що охоплює низку аналітико-синтетичних операцій: характеристики особливостей (аналіз, порівняння, зіставлення); приклади доказовості чи заперечення на власному досвіді; моделювання умов; інтерпретація одержаних результатів чи прогнозування діяльності на майбутнє, якщо такі відсутні.

В означеному контексті особливо важливим розглядаємо професійне мислення, оскільки воно продукує активні пошуки найефективніших методів діяльності з дітьми задля доведення змісту пояснення до розуміння його сутності кожною дитиною.

На етапі фахової підготовки сучасних магістрів спеціальності 012 Дошкільна освіта вважаємо за доцільне спрямування їхньої освітньої траєкторії на оволодіння такими техніками організації пізнавальної діяльності дітей, які забезпечуватимуть не лише знання, а й способи самостійного пізнання дитини всього, що збуджує її допитливість у практичній діяльності: навчання і самоучіння дитини в неподільній єдності та у взаємодії зі змістом дидактико-розвивального простору, активним міжособистісним спілкуванням із педагогом, з іншими дітьми.

Таким чином, для майбутнього педагога важливо опанувати прийомами раціонального розподілу уваги на всіх дітей, в якій будуть зреалізовані щонайменше три акценти: пояснення (достатня чіткість ситуації, проблеми); діяльність кожної дитини (достатня пізнавальна активність, самостійність); взаємодія з іншими учасниками (позитивні міжособистісні відносини, взаємодопомога).

Формуючи професійне мислення під час викладання фахових дисциплін, під час спостереження за діяльністю вихователя (аналогічно, під час практики в другому семестрі) магістрів слід спрямовувати на пошуки відповідей на низку запитань, які є значущими для організа-

ції їхньої роботи з дітьми в майбутньому. Це: Чи під час ознайомлення з новою інформацією вихователь подає знання водночас з їхнім розгорнутим і доступно аргументованим поясненням? Чи під час організації пізнавальної діяльності створено позитивний емоційний мікроклімат (фон)? Чи зміст запланованої діяльності цікавий для дітей (з чієї ініціативи її організовано?) і наскільки зацікавлення мотивує їхні самостійні активні пошуки?

Факт функціонування дидактико-розвивального простору в кожній віковій групі, втім і у ЗДО загалом, є педагогічно значущим, однак чи дитині в ньому комфортно? Її взаємодія з простором і в просторі з дорослими та однолітками часом не породжує проблеми в розвитку дитини? Чи ж навпаки – сприяє успішному розв'язанню завдань? На що, власне, спрямоване професійне мислення майбутнього педагога – лише на реалізацію змісту БКДО і чинних програм? Чи розглядає вихователька розвиток особистості в дошкільному віці як такий, що його взмозі забезпечити не лише БКДО, а весь навколишній простір, в якому проживає своє життя особистість, яка стрімко розвивається?

Необхідність розмежування таких підходів забезпечується рівнем сформованості професійного мислення. Для нас важливим є доведення до глибокого усвідомлення кожним майбутнім педагогом правильного співвідношення акцентів у цій дилемі: розвиток особистості в дошкільному віці – це багатогранне, педагогічне явище, для якого притаманні свої, внутрішньо детерміновані, глибоко індивідуальні закони, які і спонукають дослідників до його різностороннього вивчення; чи розвиток – це активна пізнавальна діяльність дітей (у нашому контексті в руслі реалізації змісту БКДО), яка спрямована на опанування певними фактами, формування уявлень і понять про різні сфери життя у світі дорослих та ін.?

Наше завдання, як викладачів полягає в тому, щоб обґрунтовано довести майбутнім педагогам, що не лише уявленнями і знаннями, які ми доносимо до дітей чи ж їхньою сумарною кількістю детермінований їхній розвиток.

Зауважимо, що оскільки взаємозв'язок, який об'єктивно існує між розвитком як явищем і фактами, є не лише формальний, а й сутісний, нам видається важливим підготувати майбутніх педагогів до такого аналізу педагогічних

фактів, за якого вони розглядатимуть їхнє значення дотично і в руслі певного педагогічного явища. Відповідно, кожне педагогічне явище, його структуру слід вчитися аналізувати як багатосторонній процес, що перманентно розвивається у просторі педагогічних ідей, концепцій, теорій і реалізується в різних міжпарадигмальних конструкціях на засадах гуманістичної педагогіки.

Зв'язки педагогічного явища із педагогічним фактом (фактами) полягають не лише на рівні змісту теоретичного знання, які педагог доводить до усвідомлення кожною дитиною, а й тих практичних дій, які він прогнозує і прописує у створених ним ситуаціях, іграх, вправах та ін., шукаючи відповіді на запитання про те, наскільки сумарно вони суголосні із зацікавленнями дитини? Чи стимулюють її інтерес і допитливість?

Рівень сформованого професійного мислення мотивує педагога не лише до наповнення педагогічного явища цікавими і змістовними фактами, а й до розширення меж кожного факту, нарощування його змісту, збагачення варіантів інтерпретації, прогнозування взаємозв'язків між різними фактами на основі їхньої взаємозалежності та взаємонеподільності (вдаючись знову до ознайомлення з природою – це може бути пояснення комплексного впливу різних факторів середовища, втім, і праці людини на розвиток, скажімо, різних рослин).

Завдання викладача сприяти утвердженню такого стилю професійного мислення кожного студента, характеристикою якого стане глибоке проникнення у сутність педагогічного явища, його методологію. Натомість кожен педагогічний факт, відповідно до освітніх завдань БКДО, набуватиме форми і змісту не лише супідрядного, а й автономного функціонування, стимулюючи самостійну пізнавальну активність дітей далеко за межами педагогічного процесу ЗДО у вільний час, у процесі прогулянок із батьками, під час ігор з однолітками у пісочниці в дворі, під час збирання врожаю з бабусяю у саду...

Такий стиль педагогічного мислення майбутніх педагогів обумовлює рух педагогічної міжособистісної взаємодії з вихованцями у напрямі від чітких регламентів і обмежень в самостійній діяльності з реалізації завдань до задоволення допитливості та спостережли-

вості дітей у світі реальних явищ, подій і фактів їхнього життя: жити, а не готуватися до життя!

На розкриття сутності такого стилю професійного мислення майбутніх магістрів спрямовано не лише окремі навчальні дисципліни (розділи, теми), а й завдання для самостійної роботи під час освітнього процесу та педагогічної практики (Lysenko, 2022). Алгоритм діяльності викладача відтворює до певної міри логіку наукового пізнання і таким чином проєктує алгоритм діяльності майбутніх магістрів у самостійній роботі з дітьми. Це: А – чітке виокремлення уявлення, його ретельне пояснення, оскільки сумарно такі уявлення творять поняття – основну одиницю логічного мислення дошкільника; Б – пізнавальні аналітико-синтетичні операції – аналіз, порівняння, зіставлення, узагальнення, систематизація та ін. і саме на основі таких навчальних дій, які вже опановані чи якими ще тільки опановує дитина під керівництвом педагога; В – проєктування самостійної діяльності, її організація на перспективу, добір дотичних методів, програмування очікуваних результатів.

Таке пояснення викладача слугує не лише своєрідною моделлю (алгоритмом) для самостійної роботи майбутнього педагога з дітьми, а й структурує його професійне мислення на етапі фахової підготовки у ЗВО.

По-перше, започатковуючи діяльність з дітьми чи створюючи сприятливі умови для їхньої самостійності в дидактико-розвивальному просторі ЗДО та поза його межами (причому, домашнє завдання дітям на вихідні дні або у вечірні години), педагог об'єктивно зобов'язаний перевірити рівень своєї компетентності у певній галузі знань.

По-друге, під час виконання завдань діти взаємодіють із членами сім'ї, що обумовлює безліч творчих рішень, цікавих варіантів і пропозицій. Такі завдання взмозі вивести дитину на якісно вищий рівень пізнавальної діяльності проти вимог, які є чинними в ЗДО. Отже, педагог заздалегідь проєктує виконання домашнього завдання «за зразком» чи творчо, на власний вибір. Відповідно, педагог повинен підготуватися до прийняття продуктів творчої самостійної діяльності дітей і не обмежувати їхній розвиток на перспективу.

По-третє, об'єктивно виявити прорахунки в організації діяльності дітей, оцінювати якість освітніх послуг і планувати відповідні заходи щодо підвищення ефективності педагогічного процесу шляхом створення умов для індивідуального розвитку кожної дитини.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, формування професійного мислення майбутніх вихователів ЗДО має бути пріоритетним завданням, інтегрувати теоретичні знання і практичні уміння й навички. Зміст освітніх компонентів, форми, методи і прийоми навчання в закладах вищої освіти мають слугувати якісному формуванню професійного мислення майбутніх магістрів з дошкільної освіти для реалізації стратегії БКДО, у контексті вимог нормативно-правових документів, сучасних науково-методичних розробок, інноваційних орієнтирів та гуманістичної парадигми сучасної дошкільної освіти. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в обґрунтуванні інноваційних технологій фахової підготовки майбутніх магістрів з дошкільної освіти в контексті міждисциплінарного підходу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Вітвицька С. С. Розвиток творчого мислення майбутніх магістрів освіти як умова їх творчої самореалізації. *Андрогогічний вісник: Наукове електронне періодичне видання*. Випуск 5. 2014. С. 88–96.
3. Гаврилюк С. М. Аксіологічний підхід до розвитку педагогічної творчості у професійній підготовці майбутніх вихователів. *Витоки педагогічної майстерності*. Сер.: «Педагогічні науки». 2015. Вип. 15. С. 81–88.
4. Дичківська І. М. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних закладів до інноваційної педагогічної діяльності: теорія і методика : монографія. Рівне : Поліграф, 2017. 420 с.
5. Іщенко Л. В. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до розвитку творчого потенціалу дітей 5-6 років. *Науковий вісник Ужгородського університету Сер.: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2018. Вип. 1 (42). С. 82–87.

6. Лисенко Н. В., Лисенко О. М., Матішак М. В. Науково-методичні та інструментально-технологічні аспекти самостійної роботи магістрів у процесі їх фахової підготовки у ЗВО. *NEW INCEPTION : науковий журнал*. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка ; голов. ред. С. І. Стрілець. Чернігів, 2022. No 1–2 (7–8). С.62–69.

7. Наказ МОН України № 572 від 29.04.2020. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>

8. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти засобами інтерактивних та продуктивних технологій : колективна монографія / [О. В. Ковшар, Н. Г. Недодатко, М. В. Бадіца, К. Є. Суятинова, А. Є. Іншаков, І. Є. Іншакова, К. І. Коновалова, М. О. Чулошнікова та ін.], за ред. О. В. Ковшар. Кривий Ріг: КДПУ, 2020. 140 с.

9. Підлипняк І. Підготовка майбутніх фахівців з дошкільної освіти до інноваційної діяльності. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. № 2. С. 30–36. <https://doi.org/10.32782/apv/2022.2.5>

10. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури : монографія. Нац. акад. пед. наук України, Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ : Едельвейс, 2014. 399 с.

REFERENCES:

1. Bazovyı component doshkilnoi osvity (2021) [Basic component of preschool education] / avt. kol.: Baiier O. M., Bezsonova O. K., Brezhnieva O. H., Havrysh N. V., Zahorodnia L. P., Kosenchuk O. H., Kornieieva O. L., Lysenko H. M., Levinets N. V., Mashovets M. A., Mordous I. O., Nerianova S. I., Pirozhenko T. O., Polovina O. A., Reipolska O. D., Shevchuk A. S. SaitMON, 38 p. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01.pdf> (in Ukrainian).

2. Vitvytska, S. (2014). Rozvytok tvorchoho myslennia maibutnix mahistriv osvity yak umova yikh tvorchoi samorealizatsii [Development of creative thinking of future masters of education as a condition for their creative self-realization.]. *Andrahohichni visnyk: Naukove elektronne periodychnе vydannia*. Vypusk 5. P. 88-96 (in Ukrainian).

3. Havryliuk, S. (2015). Aksiolohichni pidkhid do rozvytku pedahohichnoi tvorchosti u profesiinii pidhotovtsi maibutnix vykhovateliv [Axiological approach to the development of pedagogical creativity in the training of future educators]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti*. Ser.: «Pedahohichni nauky». Vyp. 15. P. 81–88. (in Ukrainian).

4. Dychkivska, I. M. (2017). Pidhotovka maibutnix vykhovateliv doshkilnykh zakladiv do innovatsiinoi pedahohichnoi diialnosti: teoriia i metodyka [Preparation of future educators of preschool institutions for innovative pedagogical activity: theory and methods]. Rivne: Polihraf (in Ukrainian).

5. Ishchenko, L. (2018). Orhanizatsiino-pedahohichni umovy pidhotovky maibutnix fakhivtsiv doshkilnoi osvity do rozvytku tvorchoho potentsialu ditei 5-6 rokiv [Organizational and pedagogical mind training of future teachers of preschool education to the development of the creative potential of children 5-6 years old]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu* Ser.: «Pedahohika. Sotsialna robota». Vyp. 1 (42). P. 82–87. (in Ukrainian).

6. Lysenko, N., Lysenko, O., Matishak, M. (2022). Naukovo-metodychni ta instrumentalno-tekhnohohichni aspekty samostiinoi roboty mahistriv u protsesi yikh fakhovoi pidhotovky u ZVO. [Scientific-methodical and instrumental-technological aspects of the independent work of masters in the process of their professional training in higher education institutions] *NEW INCEPTION : naukovyi zhurnal*. Natsionalnyi universytet «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka ; holov. red. S. I. Strilets. Chernihiv, No 1-2 (7-8). P.62-69 (in Ukrainian).

7. Nakaz MON Ukrainy №572 vid 29.04.2020. Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu 012 «Doshkilna osvita» dlia druho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf> (in Ukrainian).

8. Pidhotovka maibutnix fakhivtsiv doshkilnoi osvity zasobamy interaktyvnykh ta produktyvnykh tekhnolohii : kolektyvna monohrafiia [Training of future specialists in preschool education by means of interactive and productive technologies: a collective monograph] / [O. V. Kovshar, N. H. Nedodatko, M. V. Baditsa, K. Ye. Suiatynova, A. Ye. Inshakov, I. Ye. Inshakova, K. I. Konovalova, M. O. Chuloshnikova ta in.], za red. O. V. Kovshar. Kryvyi Rih: KDPU, 2020. 140 p. (in Ukrainian).

9. Pidlypniak, I. (2022). Pidhotovka maibutnix fakhivtsiv z doshkilnoi osvity do innovatsiinoi diialnosti [Training of future specialists of preschool education for innovative activities]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.2.5> (in Ukrainian).

10. Sysoieva, S. (2014). Tvorchi rozvytok fakhivtsiv v umovakh mahistratury : monohrafiia [Creative development of specialists in the conditions of the master's degree: monograph.]. *Nats. akad. ped. nauk Ukrainy, Kyiv. un-t im. Borysa Hrinchenka*. Kyiv : Edelveys, 399 p. (in Ukrainian).